

פרשת שמיני

קדושת המאכלות

חלק מפרשתנו עוסק בסימניהם של החיות, הבהמות, העופות והדגים המותרים באכילה והאסורים באכילה, ועל דבר זה נאמר: "והתקדישתם והייתם קדושים" (ויקרא יא, מד), כי יסוד קדושתם של עם ישראל תלוי בכשרות האכילה.

אתכם מארץ מצרים" (שם, פס' מה) - לשון **המעלה** ולכן דוקא בענין קדושת האכילה נאמר: "כי אני ה' עלייה, שלא כשאר המקומות בחומש שנאמר בנוגע ליציאת מצרים לשון הוצאה - "אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים" (ויקרא יט, לו. שם כה, לח ועוד), "המוציא אתכם מארץ מצרים" (ויקרא כב, לג. דברים יג, ו), כדי לרמוז שכל עלייתם ופריחתם הרוחנית של עם ישראל תלויה בכך שישמרו היטב על קדושת אכילתם (השודק ידיל האיבמ הרהט ה"ד ב, כ הרז הדובעל ג"אדחב א"שרהמב הארו).

ובדומה לזה פירשו חז"ל בגמרא (בבא מציעא סא, ב) הטעם שנאמר כאן "המעלה אתכם" בלשון עלייה: "ייד סיצרשב ויאמטמ ויאש הז רבד ליבשב אלא סירצממ לארשי תא יתילעה אל אלמליא, ה"בקה רמא" ופירש רש"י: "שהן מעולים ונאים, ואינן נמאסים בשקצים הללו, להכי כתב לשון עילוי, שמעלה גדולה היא אצלם". והיינו שעיקר מעלתם של עם ישראל על פני שאר האומות היא מה שהם קדושים באכילתם ואינם מטמאים את נפשם באכילת שקצים ושאר בעלי חיים טמאים.

ומיד לאחר שהתורה מדברת על קדושת המאכלות היא מסמיכה לכך את פרשת תזריע הפותחת בענין לידת ילדים כמו שכתוב: "אשה כי תזריע וילדה זכר" (ויקרא יב, ב), וזאת כדי לרמוז שכפי גודל זהירותם של ההורים והתקדשותם בענין המאכלות, כך תהיה גודל קדושת הילדים שיוולדו להם.

כשחלילה ההורים מזלזלים בדבר זה, ואוכלים בכל מקום שמזדמן להם ללא כל דרישה וחקירה על רמת כשרותו של המזון המוגש לפניהם, הם פועלים בכך ירידה עצומה בקדושתם של ילדיהם היקרים, והחשק שלהם לענינים רוחניים הולך ומתמעט, ואת מקומו תופסת קרירות נוראה לכל דבר שבקדושה. ולכן כל מי שבעל נפש הוא, וקדושתו וקדושת זרעו חשובה לו, לא ירבה סעודותיו בכל מקום, ולא יקפוץ על כל ארוחה המזדמנת לפניו, אלא תמיד יבדוק היטב מה הוא אוכל, וכן עם מי הוא אוכל.

אם מזדמן לאדם לעצור בתחנת דלק כדי לקנות איזה משקה חם או כריך וכו' שיבדוק היטב שלא מעורב במשקה חלב נכרי, וכן שאין בכריך איזה בשר טרף, כיון שלצערנו גם דברים כאלו נמכרים בתחנות דלק וצריך להיות ערני לכך.

וכן אם מזדמן לאדם לטוס לחו"ל, ומסיבה כלשהי לא ניתן להסדיר שיוגש לו במטוס אוכל כשר, שיזהר לקחת עימו אוכל כשר מהבית ולא יטמא את עצמו ח"ו במאכלים הטרפים שמוגשים שם, וכן הוא בכל כיו"ב.

כמו כן יש להשגיח היטב על הילדים שלא יקפצו לאכול בכל מקום, וכן שלא יקנו כל ממתק שמזדמן לפניהם, אלא תמיד יבדקו היטב מהי כשרותו של המזון שרצונם להכניס לפיהם. כי פעמים רבות

ילדים טובים ויקרים מאבדים פתאום את החשק ללמוד ולהתפלל וכו' ויורדים ברוחניותם מדחי אל דחי רח"ל רק מחמת שהזדמן להם לאכול מאכל כלשהו שכשרותו מפוקפקת.

כמו שמספרים על אחד מחסידיו של בעל התניא שבנו היקר, אשר מתחילה היה ירא שמים גדול ומתמיד בלימודו, פתאום החל לרדת ברוחניותו מטה מטה, ובא החסיד יחד עם בנו בשברון לב לפני בעל התניא כדי לשאול אותו לסיבת הדבר, וכן כדי לבקש ברכה בעבורו. בעל התניא שוחח מעט עם הבן, ומתוך הדברים התגלה שהזדמן לפניו לשתות במקום כלשהו חלב נכרי. כששמע זאת בעל התניא מיד פנה לאביו והודיע לו אשר ללא כל ספק דבר זה הוא שגרם לכל הירידה הרוחנית של בנו, והזהירו מעתה להשגיח היטב על כל מה שהוא מכניס לפיו.

ודע כי בענין פגם הנפש על ידי מאכלות אסורות השוגג והמזיד כמעט שווים הם, כמו שכתב האור החיים (הק' בפרשתנו) יא, מג): "ואמרו 'ולא תטמאו בהם', אולי שיכווין לומר שצריכין ישראל להזהר לבל יכנסו לפיהם) מאכל אסור) אפילו בהיסח הדעת, כי ההפרש שבין השוגג למזיד במציאות זה כשוגג כמזיד, כי התיעוב יעשה מעשהו בנפש אדם אפילו בהיסח הדעת, אלא שישתנה הפגם - במעשה מזיד תעשה נפשו שקץ, ובשוגג תטמא נפשו ותטמטם".

ובמקום אחר (פר' אחרי מות יח, ב ד"ה עוד אולי) מוסיף האור החיים ואומר: "עוד אולי שנתכווין להודיע הקדמה אחת ששמעתי משם הרב הקדוש מהר"י לוריא זצוק"ל והוא, כי לפעמים יתהפך האדם וישתנה מטוב לרע בטבעו ומזגו ולא ידע מאיזה סיבה, והוא עצמו יתמה איך נהפך בדעתו. ואמר, כי זה יסובב לצד שלפעמים יאכל אדם מאכל שיש בו חלק מחלקי הרע, או יש בו נפש רעה מהגלגולים לסיבת תחלואיהם, וכאשר תכנס הנפש הרעה או ניצוץ הרע בקרבו תטהו מטוב לרע, ותגבר בו בחינת הרע. מעתה השומר עצמו ממאכלות הרעות יתגבר החפץ בו בדברים הנוגעים לנפש".

ושמירה זו נעשית על ידי שהקב"ה מאיר בלב הצדיק הרגשות נכונות המפעמות בקירבו ללא מנוחה ומזהירות אותו שלא יאכל מהמאכל המוגש לפניו אם אינו בכשרות מעולה כראוי לקדושתו של הצדיק, או שמגלגל הקב"ה ומסבב דברים וסיבות שלא יגיע המאכל לפיו של הצדיק.

וכל מי שנכשל בעבר באכילת מאכלות אסורות ורוצה תיקון מושלם על כך, ישמע בזיונו וידום, כי בכח שמיעת בזיונות מתוך שתיקה מוחלטת לטהר את הנפש מכל זוהמת המאכלות האסורות, ולהעלותה למעלתה הראשונה.

וטעם הדבר, כי מבואר בדברי אדמו"ר הזקן בתניא קדישא (פרק ח) שכל מאכל שאדם אוכל נהפך לאחר מכן לדם ובשר מבשרו. וזה שנכשל באכילת מאכלות אסורות ונוצר דמו מהם, הרי דמו עכור ופגום. ותקנתו היא שישפכו את דמו העכור על ידי בזיונות, ולאחר מכן יתמלא בדם נקי וטהור, ויהפך לבריה חדשה ממש.

